

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bárdos Rita ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Bacskó János ügyvéd által képviselt I. rendű, dr. Mihály Katalin ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2009. november 11. napján kelt 15.G.40.127/2009/4. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 5. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000.- Ft (azaz: százezer forint) másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000,- Ft (azaz: kilencszázezer forint) le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### Indokolás

A felperes jogelődje és az I. rendű alperes 2006. október 18-án közúti áruszállításra keretszerződést kötött; az alperesi szolgáltatást a szerződés 3. szakaszában részletezték, a 3.9. pontban rögzítve, hogy a teljesítéshez alvállalkozó igénybe vehető, a szerződés rendelkezései ez esetben rájuk is vonatkoznak, a felelősséget azonban a fuvarozó viseli.

A ... B.V. szállítmányozón keresztül a felperes jogelődje műszaki cikkek ...-... viszonylatában történő közúti fuvarozásával bízta meg az I. rendű alperest, aki a teljesítéshez a II. rendű alperest alvállalkozóként igénybe vette.

A II. rendű alperes 2007. december 18-án a CMR fuvarokmány szerint 7627 kg árut vett át, és a fuvarozást megkezdte; 2007. december 20-án menet közben tűz ütött ki

a járműszerelvényben, mely - az áruszámla szerint 107.738,40 angol font értékű - a rakománnyal együtt kiégett, megsemmisült; a káreseményről 2007. december 31-én ... számú kárfelmérési és ... Mentőszolgálati jelentés készült.

A felperesi jogelőd az alperesektől értesülve a káreseményről, 2007. december 21-én kárigényt jelentett be, a felszólamlásokat az alperesek 2008. január 3-án vették át.

A felperes, a felperesi jogelőd biztosítójaként 5.000 euró önrész kivételével a kárt megtérítette; a felperesi jogelőd 2008. február 14. napján kelt engedményezési szerződéssel az alperesekkel szembeni követelését az önrésszel együtt a felperesre engedményezte, melyről az alperesek 2008. március 4-én kelt levél alapján értesültek.

A felperes engedményesként az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett CMR Egyezmény 17. cikk 1. pontja, valamint a Ptk. 498. § (2) bekezdése alapján kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 19.550.559 forint és annak 2008. január 3-tól a kifizetésig járó évi 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére, hivatkozva a fuvarozói kárfelelősségükre, valamint arra, hogy a követelést a felperesi jogelőddel kötött engedményezési szerződés, valamint a Ptk. 558. § (1) bekezdése alapján megszerezte.

A felperes a keresete tőkeösszegét a per során 17.610.327 forintra leszállította, kárigénye összegét a 2009. március 2-án kelt előkészítő iratában részletezte.

Az I. rendű alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte. Egyrészt a felperes perbeli jogképessége hiányára, másrészt arra hivatkozva, hogy a keresetlevél nem tartalmazza a Pp. 121. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Érdemben a kereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, az engedményező csak annyi jogot engedményezhet, amennyi neki volt; ha a fuvaroztatónak a kára máshonnan megtérült, törvényesen csak a meg nem térült kárát engedményezheti, ebből következően az önrész lett volna engedményezhető, és annak összege sem haladhatja meg a CMR 23. cikkében foglaltak szerinti korlátot. A felperes nem igazolta, hogy részére a követelés átruházása megtörtént, feltehetően ellenérték nélküli követelés-átengedésről volt szó, amely nem átruházás, az engedményezés vele szemben hatálytalan, a felperes az igényét nem megfelelő alperessel szemben érvényesíti. A felperesi jogelőd köteles volt a szerződés szerint a tűzkárra vonatkozó biztosítást megkötni, az I. rendű alperesnek azzal kellett számolnia, hogy lopáskárért kell helytállnia. Hivatkozott továbbá a mentesülésére, arra, hogy a kárt olyan körülmény okozta, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el és nem állt módjában elhárítani. Emellett utalt arra, hogy a keretszerződés alapján konkrét fuvarszerződés közöttük nem jött létre, a CMR okmányt kell alapul venni a szerződés alanyainak megállapításához.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy az I. rendű alperestől kapott megbízást a fuvarfeladat teljesítésére, álláspontja szerint azonban nem tisztázott, hogy a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes között

szállítmányozási vagy fuvarozási szerződés jött-e létre, továbbá az sem, hogy mi volt a tűz oka.

Az elsőfokú bíróság 2009. november 11. napján kelt 15.G.40.127/2009/4. számú ítéletével egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 17.610.327 forintot, annak 2008. január 3-tól a kifizetésig évi 5 %-os késedelmi kamatát, valamint 1.170.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az 1997. évi CXXXII. tv. 3. § (1) bekezdése, 10. § (2) bekezdése, 24. § (1) bekezdése, a 2006 évi IV. tv. 2. § (3) bekezdése és a 2003. évi LX. tv. alapján arra vont következtetést, hogy a felperes fióktelepként a Pp. 48. §-a szerinti perbeli jogképességgel rendelkezik. Megállapította továbbá, hogy a felperes és a felperesi jogelőd közötti biztosítási szerződésen alapuló engedményezés érvényesen létrejött, a felperesi jogelőd perbeli fellépése nem kétszeres igényérvényesítés.

Az elsőfokú bíróság a jogviszonyokról kifejtette, az I. rendű alperes nem vitatta fuvarozói szerepét, a létrejött keretszerződés az I. rendű alperest fuvarozóként tüntette fel, és a szolgáltatás körében fuvarozói feladatköröket határoztak meg; egyértelműen a ... cég látta el a szállítmányozói feladatot, így a kereset alapjául csatolt szerződés fuvarozási jogviszonynak minősül. Az I. rendű alperes mint fuvarozó felel a bekövetkezett kárért az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett CMR Egyezmény szerint, annak 3. cikke alapján felelőssége kiterjed az általa igénybe vett más személy eljárásáért. A CMR 18. cikk 1. pontja szerint a 17. cikk 2. pont szerinti mentesülést az alperesek tartoztak bizonyítani, erről a bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatást adott, azonban bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő. A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, a tűz menet közben, nagy valószínűséggel műszaki hiba vagy rakodási probléma miatt keletkezett, feltehetően az alperesek nem tartották be a szerződés 3.2. és 3.3. pontja szerinti, a gépjárművek műszaki állapotára és karbantartására vonatkozó előírásokat, amelyek a káreseményt elkerülhetővé tették volna, így az összecszerűségében is helytálló követelés megfizetésére a kereset szerint marasztalta az alpereseket.

Az ítélet ellen mindkét alperes fellebbezést terjesztett elő, az I. rendű alperes fellebbezését az elsőfokú bíróság 2010. január 22. napján kelt 15.G.40.127/2009/8. számú végzésével elutasította.

A II. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes a szerződés teljesítéséért helytállni tartozott, a II. rendű alperessel szembeni követelés jogalapját a felperes nem jelölte meg, így vonatkozásában a kereset elutasításának lett volna helye. Tekintve, hogy a fuvarozási szerződésben kikötötték, hogy az I. rendű alperes az alvállalkozója tevékenységéért felel, és a megrendelő alvállalkozó igénybevételéhez kifejezetten hozzájárult, így a felperes az I. rendű alperessel szemben támaszthat megalapozottan igényt, a II. rendű alperessel szemben külön

perben esetlegesen az I. rendű alperes léphetne fel, arra is figyelemmel, hogy az alperesek álltak egymással jogviszonyban. Az elsőfokú bíróság ezen jogviszony tartalmát elmulasztotta vizsgálni, azt sem tisztázta, hogy az I. rendű alperes a fuvarozási szerződés előírásait mennyiben közölte a II. rendű alperessel, így a tényállás nem tisztázott, emellett az indokolás is hiányos és ellentmondásos. A kárszakértői vélemény szerint a tűz okát megállapítani nem lehetett, az első e-mail-jelentés szerint öngyulladás látszott valószínűsíthetőnek, továbbá a káresemény leírásában is szerepel, hogy a tűz kialakulásáért elsősorban felelős anyag vagy tárgy az árut tartalmazó kartondobozok voltak.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak megalapozottsága okán.

Az I. rendű alperes által előterjesztett fellebbezés jogerős elutasítása okán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű alperes 2009. december 23-án beérkezett fellebbezésében előadottak alapján bírálta felül, arra is figyelemmel, hogy a fenti időpontot követően felszámolás alá került II. rendű alperes - a jogi képviselőben bekövetkezett igazolt változást követően - a korábbtól eltérő érdemi jognyilatkozatot a fellebbezés körében nem tett.

A II. rendű alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság a felperes jogelődje és az I. rendű alperes közötti, 2006. október 18-i keretszerződést helytállóan minősítette a Ptk. 488. §-a szerinti fuvarozási jogviszonynak; az I. rendű alperes azt, hogy a perbeli fuvarozásban nem állapodtak meg, nem bizonyította, a Ptk. 488. § (2) bekezdésében foglaltakból következően önmagában a fuvarfeladat elvállalásával közöttük eseti fuvarozási szerződés jött létre, ennek hiányában a II. rendű alperest a Ptk. 498. § (1) bekezdése alapján alfuvarozóként nem bízhatta volna meg, utóbbi megállapodásukra pedig a II. rendű alperes kétségmentesen nyilatkozott, továbbá azt a CMR fuvarokmány is egyértelműen alátámasztotta.

A felperesi jogelőd és az I. rendű alperes közötti Ptk. 488. §-a szerint minősülő fuvarozási és az alperesek közötti Ptk. 498. § (1) bekezdése szerint minősülő alfuvarozási jogviszonyra helytállóan rendelte alkalmazni az elsőfokú bíróság a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül az 1971. évi 3. sz. tvr.-el kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezményt (CMR).

A per nem vitás adatai szerint a II. rendű alperes alfuvarozóként a perbeli árut átvette, mely a fuvarozás során megsemmisült, így a kiszolgáltatására nyilvánvalóan nem kerülhetett sor.

A fentiek okán az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az alperesek CMR 17. cikk 1. pontja szerinti kárfelelősségét; s mivel az alperesek a CMR 17. cikk 2. pontja szerinti mentesülésükre hivatkoztak, a CMR 18. cikk 1. pontja alapján helytállóan telepítette az alperesekre annak bizonyítását, hogy az áru megsemmisülése a rendelkezésre jogosult vétkességére, a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítására, az áru sajátos hibájára vagy olyan körülményre vezethető vissza, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el, és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani.

A CMR 18. cikk 2. pontja szerint, ha a fuvarozó kimutatja, hogy az elveszés vagy megsérülés - az eset körülményei szerint - a 17. cikk 4. pontjában említett különleges veszélyek valamelyikének vagy több ilyen különleges veszélynek tulajdonítható, azt kell vélelmezni, hogy az elveszés vagy megsérülés ebből keletkezett.

Figyelemmel arra, hogy az alperesek nem mutatták ki, hogy az áru megsemmisülése a CMR 17. cikk 4. pontjában említett veszélyek valamelyikére, vagy akár több veszélyre vezethető vissza - konkrét különleges veszélyt nem is neveztek meg -, a vélelem alkalmazhatósága hiányában a CMR 18. cikk 1. pontja szerinti bizonyítási teher nem fordult át.

Az eljárás irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság 2009. január 21. napján kelt 15.G.40.173/2008/5. számú végzésével a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta az alpereseket a fentiek szerinti bizonyítási teherről, valamint arról, hogy a bizonyítás elmaradása a terhükre esik.

Az alperesek - a tájékoztatás ellenére - a mentesülésük körében a rendelkezésre álló bizonyítékokon kívül további bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, a meglévő okirati bizonyítékok pedig a védekezésükben előadottak alátámasztására nem szolgáltak.

A 2007. december 31-i ... számú kárfelmérési jelentésből csupán arra vonható következtetés, hogy a rakomány megsemmisülése közvetlenül a szállító pótkocsi kigyulladásának tulajdonítható, a tűz közvetlen okát azonban nem állapították meg, így ez a CMR 17. cikk 2. pontja szerinti, illetőleg 17. cikk 4. pontja szerinti mentesülésre vezető körülmények megállapítására nem ad alapot.

A fellebbezésben hivatkozott ... Mentőszolgálat által kiállított okirat 5.1.c. pontja, 5.2.a. pontja, 5.3.a., b. pontja alapján az elsőfokú bíróság helytállóan valószínűsítette a járműszerelvénnyel műszaki hibáját - mely nyilvánvalóan az alperesek érdekkörébe esik gyulladást előidéző hibaként -, az, hogy az 5.4. pont szerint a tűz kialakulásáért elsősorban felelős anyag a csomagolás során alkalmazott karton, nem bizonyítja a tűz alperesi érdekkörön kívüli keletkezését.

Mindezekre figyelemmel helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperesek a mentesülésekre alapított védekezésüket kétségmentesen nem bizonyították, így kárfelelősségük hiányára alaptalanul hivatkoztak.

Nem osztja a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperes fellebbezési okfejtését a vele szembeni igényérvényesítés kizártságára sem; a Ptk. 498. § (2) bekezdése szerint a

fuvarozásban résztvevő fuvarozók egyetemlegesen felelősek, ha azonban a további fuvarozókat a feladó jelölte ki, minden fuvarozó önállóan felel.

Ezen jogszabályi rendelkezésből következően, ha a további fuvarozót a fuvarozó vette igénybe, valamennyi fuvarozó egyetemlegesen felel a feladóval, illetve a címzettel szemben, utóbbi - választása szerint - fordulhat bármelyik vagy valamennyi fuvarozóval szemben a fuvarozási szerződésből eredő igénye érvényesítése iránt.

A per nem vitás adatai szerint a II. rendű alperest nem a felperesi jogelőd, hanem az I. rendű alperes vette igénybe, így az alperesek a bekövetkezett kárért egyetemlegesen tartoznak helytállni a felperes jogelődjé, illetőleg annak - szerződéses és törvényi - jogutódja felé. Felelősségükön nem változtat az, hogy a felperes jogelődje az I. rendű alperes számára a keretszerződésben alvállalkozó igénybevételét kifejezetten lehetővé tette, továbbá előírta az alvállalkozóért fennálló felelősségét, utóbbi egyébként összhangban áll az elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott CMR 3. cikkében foglaltakkal, így az ekörbeni fellebbezési okfejtése sem fog helyt.

A felperesi jogelődöt ért kárt az alperesek a CMR 17. cikk 1. pontja alapján megtéríteni tartoznak, a CMR 23. cikk 3. pontja által meghatározott mértékben, az ennek megfelelően előterjesztett kárigény összegét nem tették vitássá, így a marasztalásuk helytálló.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll, valamint kötelezte a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint jogorvoslati illeték állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2010. május 27.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,  
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,  
bíró

